Č. 11.762.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní: * Následky § 20 odst. 2 zák. č. 221/24 Sb. ve znění původním nepostihují zaměstnavatele, který opomenul ohlásiti dodatečné zvýšení mzdy.

(Nález ze dne 26. února 1935 č. 12.115/35.)

Věc: Firma Ing. K. a H., podnikatelství staveb v P. proti zemskému úřadu v Bratislavě o náhradu podpůrného nákladu.

Výrok: Stížnost, pokud jde o náhradu podpůrného nákladu do částky 1.542 Kč, odmítá se pro nepřípustnost; jinak se nař. rozhodnutí zrušuje pro vadnost řízení.

Důvody: St-lka přihlásila přihláškou, datovanou dne 5. ledna 1927 a došlou téhož dne okr. nemoc. pojišťovně v Senici, dělníka Viléma P. se dnem nastoupení do práce 3. ledna 1927 a denní mzdou 24 Kč, tedy podle mzdové třídy VI. Dělník ten onemocněl 1. března 1927. Na vyzvání pojišťovny předložila firma pojišťovně dne 14. ledna 1928 ohlášku změny mzdy, a to ode dne 7. ledna 1927 denně 32 Kč.

Výměrem z 19. května 1928 uznala pojišťovna st-lku podle § 20 zák. č. 221/1924 Sb. povinnou hraditi náklad vzniklý léčením nenáležitě přihlášeného zaměstnance Viléma P. částkou 6.241 Kč.

V odvolání proti tomuto výměru podaném namítala firma, že na daný případ se § 20 zák. nemoc. nevztahuje. Ustanovení toto vztahuje prý se jen na případ neohlášení zaměstnance vůbec a na ohlášení po uplynutí 3denní lhůty po onemocnění, nikoli na nehlášení změny mzdy, neboť prý § 19 zák. není v § 20 citován. V daném případě byl dělník zavčas (5. ledna — nikoliv jak pojišťovna tvrdí 7. ledna) správně (se mzdou 24 Kč denně) hlášen. Omeškání včasného hlášení změny na mzdě nemá pro zaměstnavatele za následek povinnost náhrady dávek.

Výměrem ze 13. srpna 1928 vyhověl okr. úřad v Senici částečně odvolání firmy a uznal ji povinnou nahraditi pojišťovně pouze částku 1.542 Kč rovnající se rozdílu mezi dávkami pojišťovnou skutečně vyplacenými podle mzdové třídy IX. a dávkami, jež by pojištěnci příslušely podle přihlášené mzdové třídy VI.

Odvolání pojišťovny proti tomu podané zamítl zem. úřad výměrem z 5. září 1929 z důvodů výměru prvé stolice.

Nálezem ze 17. března 1932 č. 4138 zrušil nss výměr zem. úřadu pro nezákonnost, poněvadž pojistný případ nastal před účinností zák. č. 184/1928 Sb. a dlužno předpoklady náhradní povinnosti zaměstnavatelky posuzovati podle ustanovení § 20 odst. 2 zák. č. 221/1924 a nikoliv podle § 13 zák. č. 184/1928 Sb., třebas bylo o ní rozhodováno v době, kdy již platí tento zákon.

Řídě se tímto právním názorem, zrušil zem. úřad v Bratislavě výměrem z 1. července 1932 nař. výměr úřadu I. stolice a obnovil platnost výměru okr. nemoc. pojišťovny v Senici z 19. května 1928 v celém rozsahu. V důvodech uvedeno: Vilém P. byl, jak to správně dovodila prvá instance, nenáležitě přihlášen. Tento onemocněl 1. března 1927.

Platí § 20 odst. 2 původního zák. č. 221/1924 Sb. Podle tohoto předpisu neuchrání zaměstnavatele od náhradní povinnosti ani včasná přihláška, stala-li se nenáležitým způsobem (§ 18 odst. 1 a) cit. zák.).

Proti tomuto výměru čelí stížnost, o níž nss uvážil toto: — — —

Především dal nss stížnosti za pravdu, pokud namítá, že opožděné hlášení změny mzdy nezakládá pro zaměstnavatele povinnost nahraditi náklad na dávky po rozumu § 20 odst. 2 zák. č. 221/1924 Sb.

Ustanovení § 20 jest obsaženo v oddílu IV. zák., který má nápis: O přihláškách, odhláškách a oznámeních. V § 17 ukládá zákon zaměstnavateli povinnost »přihlásiti« zaměstnance u příslušné nemocenské pojišťovny. V § 18 jest uveden obsah »přihlášky« a odhlášky. »Přihláška« má podle § 18 odst. 1 lit. a) zejména obsahovati jméno a příjmení zaměstnavatelovo i pojištěncovo, druh zaměstnání a postavení pojištěncovo v něm, den, kdy bylo započato s prací nebo službou povinně pojištěnou, údaje, jichž je třeba pro určení mzdové třídy, konečně podpis zaměstnavatele nebo jeho zástupce. Zákon volil tedy slova »přihlásiti, přihláška« pro ono oznámení, které jest podati při založení pracovního nebo služebního poměru. Pro oznámení jiná užívá jiných slov. Tak již v § 49 ukládá se zaměstnavatelům povinnost »oznámiti« změnu okolností v § 18 odst. 1 lit. a).

V § 20, jehož výklad jest předmětem sporu, pak stanoví zákon v odst. 1 toto: Zaměstnavatel, jenž včas »neohlásil« okolností uvedených v § 18 odst. 1 lit. a), je povinen zaplatiti peníz, rovnající se dlužnému pojistnému i s úroky z prodlení, pokud nejsou promlčeny. Tu zákon nemluví o »přihlášce« nebo »přihlášení« pojištěncově, nýbrž jen o ohlášení okolností, dávaje tím najevo, že nemá na mysli oznámení předepsané při založení poměru pracovního nebo služebního, nýbrž jakékoliv jiné oznámení okolností v § 18 odst. 1 lit. a) uvedených, tedy také na příklad oznámení změn v § 19 nařízených. Nedostatek včasného oznámení má pro zaměstnavatele podle tohoto ustanovení za následek jen povinnost náhrady pojistného i s úroky.

Podle odst. 2 tohoto paragrafu jest zaměstnavatel kromě toho povinen nahraditi pojišťovně náklad za dávky, jež pojišťovna učinila podle ustanovení zákona nebo stanov, ačkoli pojištěnec nebyl »přihlášen« buď vůbec nebo nenáležitým způsobem [§ 18 odst. 1 lit. a)] nebo po uplynutí lhůty § 17 teprve, když nastal pojistný případ. Tu tedy zákon váže náhradní povinnost zaměstnavatelovu nikoli již na nedostatek oznámení okolností v § 18 odst. 1 lit. a) uvedených vůbec, nýbrž na »nepřihlášení« pojištěnce buď vůbec nebo na jeho »přihlášení« nenáležitým způsobem neb konečně na jeho »přihlášení« opožděné. Užívá-li tu zákon slova »přihlášen«, které volil pro předepsané oznámení při založení poměru pracovního nebo služebního, vylučuje tím případy oznámení jiných, jmenovitě i oznámení změn podle § 19.

Z toho plyne, že jen zaměstnavatel, který »přihlásil« zaměstnance k pojištění nenáležitým způsobem, jest povinen nahraditi náklad na dávky, nikoli však zaměstnavatel, který neoznámil náležitým způsobem změn za trvání poměru pracovního nebo služebního, tedy také, který

neoznámil zavčas změny mzdy. Tohoto stíhá jen povinnost nahraditi pojistné i s úroky.

Nař. rozhodnutím uznal žal. úřad stěžující si firmu povinnou k náhradě dávek z důvodu, že zaměstnanec byl nenáležitě přihlášen. Z tohoto odůvodnění však není patrno, co žal. úřad nenáležitou přihláškou zaměstnance míní, jmenovitě míní-li tím přihlášku v tom smyslu, jaký byl právě vyložen. Není to ani patrno z výměru pojišťovny z 19. května 1928, jenž byl nař. rozhodnutím potvrzen.

Pojišťovna, vydávajíc výměr o náhradě podpůrného nákladu, spatřovala patrně, jak aspoň z dokladů, jež měla po ruce před vydáním tohoto výměru a které jsou ve spise založeny, plyne, nenáležitou přihlášku v tom, že firma dnem 3. ledna 1927 přihlásila dělníka se mzdou 24 Kč denně, a neoznámila, že tento zaměstnanec měl počínaje 7. lednem 1927 mzdu 32 Kč denně, tedy spatřovala nenáležitou přihlášku v opožděném oznámení změny mzdy. V takovém případě by však pojišťovna podle toho, co řečeno, neměla nároku na náhradu podpůrného nákladu. Při šetření, konaném na stížnost strany proti výměru pojišťovny však vyšlo, že P. byl dnem 3. ledna 1927 přihlášen se mzdou 24 Kč denně, ale že ve skutečnosti měl již týž den 27 Kč, následující dny, 4., 5. a 6. ledna po 30 Kč, a počínaje 7. lednem 40 Kč. Není vyloučeno, že žal. úřad, hledě k tomuto výsledku šetření, spatřoval nenáležité přihlášení v tom, že firma udala dnem 3. ledna 1927 mzdu 24 Kč, ve skutečnosti však platila mzdu vyšší.

Tato nejasnost nař. rozhodnutí zabraňuje nss-u přezkoumati jeho zákonitost, zda totiž žal. úřad pojem nenáležitého přihlášení v § 20 odst. 2 cit. zák. vykládá si správně či nikoli, a zakládá tedy podstatnou vadu řízení, pro kterou bylo nař. rozhodnutí zrušiti podle § 6 zák. o ss, aniž bylo se třeba zabývati námitkou vadnosti řízení, kterou spatřuje stížnost v tom, že žal. úřad nezkoumal správnost přihlášky na základě vplatních lístků.

Č. 11.763.

Horní právo: Kdo nese náklady šetření konaného o oznámení vlastníka výhradních kutisk, domáhajícího se ochrany podle § 5 zákona naftového č. 303/1924 Sb. proti účinkům hlubinné vrtby?

(Nález ze dne 27. února 1935 č. 10.714/35.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 1160/21, 4312/25.

Věc: Ing. Antonín H. v P. (adv. L. Špaček z Prahy) proti báňskému hejtmanství v Brně (za zúč. firmu Sch. & St., adv. Dr. R. Eberhard z Brna) o náhradu nákladů.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

Důvody: Podáním ze 7. května 1930 oznámil st-l revírnímu báňskému úřadu v Brně, že při hlubinné vrtbě na vodu pro zúčastněnou stranu bylo prokázáno uložení živic a žádal jako vlastník výhradních